

Brusel 13. srpna 2026
(OR. en)

12395/26
ADD 1

PROCIV 165
COHAFA 69
COJUR 45

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. července 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 401 annex
Předmět:	PŘÍLOHA doporučení pro rozhodnutí Rady, kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání v rámci Organizace spojených národů o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případech katastrof

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 401 final.

Příloha: COM(2026) 401 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.7.2026
COM(2026) 401 final

ANNEX

PŘÍLOHA

doporučení pro rozhodnutí Rady,

kterým se Evropská komise zmocňuje, aby se jménem Evropské unie účastnila jednání v rámci Organizace spojených národů o mezinárodní dohodě o ochraně osob v případě katastrof

DODATEK

SMĚRNICE PRO JEDNÁNÍ O MEZINÁRODNÍ DOHODĚ O OCHRANĚ OSOB V PŘÍPADĚ KATASTROF

Pokud jde o proces jednání, EU by měla usilovat o to, aby byl proces jednání otevřený, inkluzivní a transparentní a založený na spolupráci v dobré víře.

Pokud jde o obecné cíle jednání, EU by měla usilovat o toto:

- 1) Úmluva podporuje lidská práva, mezinárodní právo a pravidla a zásady zakotvené v Chartě Organizace spojených národů a zároveň stanoví zásady účinné mezinárodní spolupráce při zvládání katastrof, zejména pokud katastrofa zjevně přesahuje kapacity států.
- 2) Úmluva je v souladu se zásadami sendajského rámce pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030¹ a hlavní zjištění přezkumu sendajského rámce v polovině období² jsou plně zohledněna.
- 3) Ustanovení úmluvy jsou slučitelná s právním rámcem EU v oblasti humanitární pomoci, konkrétně s nařízením Rady (ES) č. 1257/962 přijatým na základě článku 214 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), a s právním rámcem, kterým se řídí podpora EU pro činnost členských států v oblasti civilní ochrany podle článku 196 SFEU, jakož i se sekundárními právními předpisy přijatými na tomto základě, rozhodnutím 1313/2013/EU o Mechanismu civilní ochrany Unie. Tato ustanovení jsou rovněž slučitelná se zásadami společného sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 27. května 2026³[OBJ].
- 4) Ustanovení úmluvy jsou slučitelná s mezinárodními závazky EU a jejích členských států.
- 5) Ustanovení úmluvy nastolují vhodnou rovnováhu mezi ochranou postižených osob dodržováním jejich práv a řešením jejich základních potřeb na jedné straně a plným dodržováním zásady územní svrchovanosti států na straně druhé, z níž vyplývá prvořadá odpovědnost postižených států za poskytování pomoci při odstraňování následků katastrof.
- 6) Úmluva prosazuje humanitární zásady neutrality, nestrannosti, lidskosti a nezávislosti, které je třeba podporovat a plně respektovat i při odstraňování následků katastrof, jak je zakotveno v Evropském konsensu o humanitární pomoci⁴.
- 7) Znění úmluvy stanoví, že v případech ozbrojeného konfliktu by pravidla týkající se stejných otázek měla být v co největší míře vykládána tak, aby z nich vyplýval jediný soubor slučitelných povinností. V případě neslučitelných rozporů má mezinárodní humanitární právo přednost jako *lex specialis* a žádné ustanovení úmluvy nelze vykládat ani interpretovat tak, že má vliv na mezinárodní humanitární právo. Zároveň není *a priori* vyloučeno uplatňování úmluvy, zejména s ohledem na případy složitých mimořádných událostí, kdy ke katastrofě dojde v oblasti, kde probíhá ozbrojený konflikt.

¹ Rezoluce 69/283 přijatá Valným shromážděním Organizace spojených národů dne 3. června 2015.

² Hlavní zjištění přezkumu sendajského rámce v polovině období.

³ [Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě](#), Obrana hodnot, podpora reforem, zajištění dopadu: humanitární činnost EU v měnícím se světovém řádu, JOIN(2026)25 final, 27. května 2025.

⁴ Společné prohlášení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, Evropského parlamentu a Evropské komise (2008/C 25/01).

Pokud jde o obsah jednání, EU by měla usilovat o dosažení těchto cílů:

8) Oblast působnosti úmluvy zahrnuje všechny fáze zvládání katastrof, což zahrnuje prevenci, připravenost a reakci, a podporuje mezinárodní spolupráci při zvládání katastrof, zejména pokud jde o katastrofy, které mají závažné dopady přesahující hranice státu nebo jeho vnitrostátní reakční kapacity.

9) Ustanovení úmluvy plně uznávají význam řešení základních potřeb postižených osob při současném respektování jejich základních práv a dosažení rovnováhy mezi těmito dvěma vzájemně se doplňujícími přístupy.

10) Úmluva stanoví definice katastrof, které umožní řešit nepříznivé důsledky události pro postižené osoby bez ohledu na původ katastrofy. Definice zamezí jakýmkoli nejasným nebo příliš vysokým limitům uplatňování ustanovení úmluvy a mezi možné nepříznivé důsledky katastrofy zahrnuje škody na kulturním vlastnictví.

11) Ustanovení úmluvy jsou plně v souladu se zásadami z Osla pro použití zahraničních prostředků vojenské a civilní ochrany pro zmírnění následků katastrof⁵, které uznávají, že tyto prostředky mohou být použity pouze pokud neexistuje srovnatelná civilní alternativa, a že kritické humanitární potřeby lze uspokojit pouze použitím vojenských prostředků.

12) Definice subjektů poskytujících pomoc obsahuje odkaz na organizace regionální integrace, čímž uznává úlohu organizací, jako je EU, při poskytování podpory při zvládání katastrof.

13) Definice vnější pomoci je široká a zahrnuje odborné poznatky.

14) Úmluva výslovně uvádí, že při reakci na katastrofy musí být dodržovány čtyři humanitární zásady neutrality, nestrannosti, lidskosti a nezávislosti. Zastřešujícím cílem tohoto nástroje je ochrana postižených osob, jejichž práva musí být respektována, a jejich základní potřeby uspokojovány, přičemž je třeba zohlednit specifickou situaci osob, jež byly katastrofou neúměrně zasaženy, včetně osob, které zažívají vícenásobné a vzájemně se prolínající formy diskriminace, a věnovat zvláštní pozornost právům a potřebám žen, dětí, starších osob a osob se zdravotním postižením.

15) Úmluva stanoví povinnost států spolupracovat mezi sebou navzájem a s příslušnými mezinárodními vládními a nevládními organizacemi ve všech fázích zvládání katastrof, včetně snižování rizika katastrof, s cílem odpovídajícím způsobem reagovat na rostoucí počet, složitost a intenzitu katastrof. Postižené státy mají povinnost požádat o vnější pomoc, pokud katastrofa zjevně překročí jejich kapacity. Úmluva rovněž uvádí rozsáhlý a demonstrativní seznam forem spolupráce.

16) Úmluva zakotvuje povinnost států snížit rizika katastrof vhodnými prostředky.

17) V ustanoveních je jasně zmíněna povinnost postiženého státu chránit postižené osoby a poskytovat pomoc, což zahrnuje povinnost zajistit včasné a účinné poskytování pomoci a umožnit lidem v nouzi přístup k vnější pomoci. Ačkoli má postižený stát právo stanovit podmínky pro poskytování vnější pomoci s přihlédnutím k právům a potřebám postižených osob, v ustanoveních se jasně stanoví, že postižený stát nesmí svévolně odmítnout souhlas s nabídkami vnější pomoci. Ustanovení rovněž upřesňují, že postižený stát musí usnadnit poskytování pomoci a chránit pracovníky poskytující humanitární pomoc, vybavení a zboží na pomoc při odstraňování následků katastrof.

18) Úmluva obsahuje minimální procesní pravidla pro účinnou mezinárodní spolupráci zajišťující hladké postupné ukončování vnější pomoci.

⁵ Zásady z Osla Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí z listopadu 2007.

Pokud jde o fungování úmluvy, EU by měla usilovat o dosažení těchto cílů:

19) Úmluva zachovává stávající globální a regionální nástroje a probíhající mezinárodní spolupráci v oblasti odstraňování následků katastrof. Členské státy EU mají zejména mít možnost ve svých vzájemných vztazích nadále uplatňovat pravidla EU.

20) Úmluva stanoví jednoduchý a vhodný mechanismus k zajištění jejího provádění a závěrečná ustanovení, včetně podpisu, ratifikace, přijetí, schválení a přistoupení, vstupu v platnost, změn, pozastavení, vypovězení a depozitáře a jazyků.

21) Úmluva zajišťuje účinnou účast a spolupráci všech příslušných zúčastněných stran, včetně nevládních organizací a dalších organizací občanské společnosti, s cílem podpořit její provádění.

22) Úmluva umožňuje, aby se EU stala její smluvní stranou a účastnila se mechanismu řešení sporů.

Postup jednání je v souhrnu následující:

23) Komise by se měla snažit zajistit, aby úmluva byla v souladu s příslušnými právními předpisy a politikami EU, jakož i se závazky EU vyplývajícími z jiných příslušných mnohostranných dohod.

24) Komise by měla vést jednání jménem EU o záležitostech, které podle Smluv spadají do její pravomoci.

25) Jednání, včetně jednotlivých kol jednání, musí být připravena s předstihem. Za tímto účelem Komise informuje Radu o předpokládaném harmonogramu a otázkách, které mají být projednávány, a co nejdříve sdílí relevantní informace.

26) Komise a členské státy by v souladu se zásadou loajální spolupráce měly v průběhu jednání úzce spolupracovat, mimo jiné prostřednictvím pravidelných kontaktů s odborníky a zástupci členských států v New Yorku.

27) Pokud je to možné, přechází jednáním zasedání Pracovní skupiny pro mezinárodní právo veřejné, aby bylo možné určit klíčové otázky, formulovat stanoviska a vypracovat pokyny, včetně případného formulování prohlášení a výhrad.

28) Po každém jednání podá Komise Pracovní skupině pro mezinárodní právo veřejné zprávu o výsledku jednání, a to i písemně.

29) Komise informuje Radu a konzultuje s Pracovní skupinou pro mezinárodní právo veřejné všechny důležité otázky, které během jednání případně vyvstanou.